

tamboompje

D i g i t a a l

50ste jaargang, nr. 2 - april 2022

Wij genieten de steun van:

Familiekunde Vlaanderen vzw - stad Kortrijk - stad Roeselare - BIE Midwest

ACTIVITEITEN FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO MANDEL – LEIE

<http://fv-mandelleie.familiekunde-vlaanderen.be>

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/253211331521749/?fref=ts>

Voorzitter: Wilfried Devoldere,
Leeuwerikstraat 5, 8800 Roeselare.
E-post: wilfried.devoldere@skynet.be
Secretaris-penningmeester: Brigitte
Willaert, Mandellaan 415, 8800 Roeselare
E-post: mbrigitte.willaert@telenet.be
Contactpersoon Kortrijk: (ondervoorz.)
Johan Roelstraete, Kransvijver 41, 8501
Heule (tel. 056 32 42 34)
E-post: johan.roelstraete@telenet.be

Documentatiecentrum: Sint-Eloois-
Winkelsestraat 5, 8800 Oekene-Roeselare.

Openingstijden:

(anders in juli en augustus)

- 1ste zondag v.d. maand van 9 tot 12 uur;
- 2de zaterdag van de maand: 13.30 u tot 17 uur;
- 2de dinsdag v.d. maand van 13.30 tot 17 uur;
- 3de maandag v.d. maand van 17.30 u tot 21 uur.

Er is gelegenheid tot opzoekingen op:

- **Zondag 3 april** o.l.v. Johan Bogaert (9 tot 12 uur)
- **Zaterdag 9 april** o.l.v. Johan Bogaert (13.30 tot 17 uur)

- **Dinsdag 12 april** o.l.v. Marc Vandenberghe (13.30 tot 17 uur)
- **PAASMAANDAG 18 april**
GESLOTEN.

- **Zondag mei** GESLOTEN
- **Dinsdag 10 mei** o.l.v. Marc Vandenberghe (13.30 tot 17 uur)
- **Zaterdag 14 mei** o.l.v. Johan Bogaert (13.30 tot 17 uur)
- **Maandag 16 mei** o.l.v. Bernard Bruggeman (17.30 tot 21 uur)

- **Zondag 5 juni** GESLOTEN
- **Zaterdag 11 juni** o.l.v. Johan Bogaert (13.30 tot 17 uur)
- **Dinsdag 14 juni** o.l.v. Marc Vandenberghe (13.30 tot 17 uur)
- **Maandag 20 juni** o.l.v. Bernard Fillieux (17.30 tot 21 uur)

**VOLG OOK ONZE LEZINGEN IN
KORTRIJK EN DE CURSUSREEKS
VOOR BEGINNENDE
GENEALOGEN, zie volgende bladzijde.**

BEN JE BEGINNEND GENEALOOG ?

VOLG ONZE CURSUSREEKS IN OEKENE

Onze ondervoorzitter Johan Roelstraete, bekend om zijn vele publicaties, dikwijls 'handleidingen' voor onderzoek in de genealogische wereld, zal deze cursusreeks verzorgen in ons documentatiecentrum Roeselare-OEKENE.

WANNEER: woensdagen 20 april, 18 mei en 15 juni, telkens om 14 uur. Inschrijven is noodzakelijk !!! Maximum 10 personen. Interesse, mail naar mbrigitte.willaert@telenet.be

LEZINGENREEKS 'VERBAAL VEHAAL'

WAAR ? Dakcafé van het stadhuis Kortrijk, ingang via de Papenstraat. Telkens om 19 uur.

Er staan nog drie lezingen gepland tijdens het voorjaar:

- donderdag 7 april: Iconen van moderne kunst door Christiane Dtruyve,
- zondag 5 juni: Linnenhandel in Kortrijk door Christian De Paepe.
- donderdag 10 juni: Relicten van 1302 door Philippe Despriet.

De vereniging 'Vrienden van de Roeselaarse Carré Français' brengen ons volgende mededeling:

VRCF stelt voor

Causerie 'Onze familie tijdens WO I' door Wilfried Devoldere

Vrijdag 29 april 2022 om 19.00 uur

in het Kasteel van Rumbeke

Wilfried Devoldere is algemeen en plaatselijk voorzitter van Familiekunde Vlaanderen, voorzitter van de maten van Peegie...

Leden VRCF: gratis

Niet leden: € 12

Na de causerie wordt een lentedrink aangeboden door VRCF in samenwerking met biersommelier Belinda Eelbode.

Inschrijven voor 22 april door te mailen naar VRCF@outlook.be of te bellen naar 0477/461825 (Franky Degroote).

Gelieve het gewenste bedrag over te schrijven op rekening

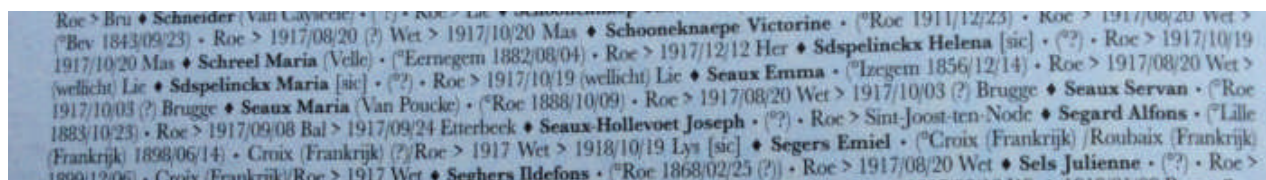
VRCF: BE82 9734 0246 6168

Roeselaarse spionnen tijdens WO I - een familiale aangelegenheid

Reinhilde Aendekerk

Wanneer eind oktober 1914 de bevolking van Roeselare op de vlucht slaat voor de Duitsers, verlaten ook Servan Seaux (1883-1940) en Julia Wittebolle (1882-1965) uit de Noordstraat 21, Roeselare en trekken met hun drie kinderen, Gustaaf ° 1910, Joseph ° 1912 en Josephine ° 1914, richting Frankrijk. Josephine, geboren op 19 juni 1914, was amper drie maanden oud. Te voet naar Oostduinkerke, De Panne richting Frankrijk. Servan Seaux begeleidt zijn gezin tot in De Panne (volgens schoondochter Paula Seaux-Vande Broucke met de auto van Dr. Delbeke wiens chauffeur hij was) alwaar ze in een hotel overnachtten. Servan Seaux keert terug naar Roeselare, Julia Wittebolle gaat alleen verder met de kinderen naar Normandië. Op enkele maanden na (in de periode 1916-1917 zat hij een tijd gevangen in Alten Grabow) bleef Servan Seaux dus alleen achter in Roeselare. Dankzij de postkaarten bewaard in het privé archief o.a. gericht aan Julia Wittebolle in Fécamp, waar zij de hele duur van de oorlog en tot in 1919 (geveld door de Spaanse griep) met haar 3 kinderen zou verblijven, hebben we zijn wedervaren tijdens de Grote Oorlog kunnen reconstrueren. Julia verbleef eerst een tijdje in Veulettes-sur-Mer, nadien in Fécamp.

Na de derde slag om Ieper laait het oorlogsgeweld op, de bombardementen nemen toe, het front schuift steeds dichterbij Roeselare op, de Duitsers willen kost wat kost vermijden dat zij verantwoordelijk worden gesteld voor burgerslachtoffers. Daarom werden alle vluchtelingen die in Roeselare verbleven, en alle inwoners van Roeselare, verplicht op transport gezet... Zo vertrokken tussen eind 1917 en begin 1918, zo'n 6000 mensen richting binnenland. (1) Ook Servan Seaux is een van hen. Hij verliet Roeselare op 9/8/1917 en kwam in Balen terecht, van waaruit hij op 24/9/1917 naar Etterbeek vertrok.

Vluchtroute - alfabetische lijst vluchtelingen (1)

Na het recent overlijden van zijn dochter Josephine Seaux, missiezuster van de Jacht, op 11/6/2021, 1 week voor haar 107e verjaardag (ze werd op haar verjaardag begraven) vonden we tussen de door haar nagelaten foto's nog onderstaande foto, gemaakt in 'Baelen a/Neeth' op 16/9/1917. Er zat ook een (uitgeknipt) pasfotootje bij van Servan eveneens met baard, voorzien van 2 stempels: 21/9/1917 en bovenaan (Ette)rbeek 27/9/1917 ... Deze datums passen dus binnen de datums uit de lijst van vluchtelingen. We weten nu dat hij de 16e in Balen was (foto), vermoedelijk zijn pas(foto)poort kreeg op 21/9/1917, in Balen vertrok de 24e en de 27e in Etterbeek aankwam.

Balen 16 september 1917

(privé archief - uit de nalatenschap van Josephine Seaux 1914-2021)

Servan Seaux in het midden, met baard, poseert voor de fotograaf. Wie de andere personen zijn is nog niet duidelijk ...ook op de lijst (1) stonden zijn broer Joseph Seaux 1885-1926 X1913 met Emerence Hollevoet 1890-1930, maar zij gingen niet naar Balen, maar naar St. Joost-ten-Noode. Dit vraagt dus nog wel wat onderzoek.

Inmiddels bezorgde Erfgoed Balen vzw (14) ons meer duiding omtrent de datum:

"het is zeer aannemelijk dat deze werd genomen tijdens de Novene van O.L. Vrouw van Dadizele te Balen. Deze werd reeds vlak na de aankomst van de eerste vluchtelingen georganiseerd: van 8 tot 16 september 1917. .. Uit de kranten en bronnen van toen kunnen we afleiden dat er die dagen vele West-Vlaamse vluchtelingen (niet alleen diegene die te Balen werden opgevangen, maar ook uit de omliggende dorpen) naar Balen afzakten. Deze gebeurtenis was ook een goede aanleiding om foto's te nemen... omdat (de foto) werd genomen op de allerlaatste dag van de Novene (16 september 1917) en er die dag vele vluchtelingen-families samen waren te Balen, kan die gebeurtenis wel als reële aanleiding voor de foto worden gezien. Het staat ook vast dat er die dagen vele vluchtelingen uit de omliggende dorpen in Balen aanwezig waren."

Verder geen ons bekende namen gevonden in de lijst Balense vluchtelingen ... wellicht verbleven de anderen in naburige dorpen.

Het gastgezin van Servan Seaux was de familie Jansen op de Markt te Balen

GASTGEZIN VAN SERVAN SEUX					
Naam	Adres	Geboortedatum	Geboorteplaats	Overlijdensdatum	Overlijdensplaats
Servan Seaux	Markt 12	1885	St. Joost-ten-Noode	1926	St. Joost-ten-Noode
Emerence Hollevoet	Markt 12	1890	St. Joost-ten-Noode	1930	St. Joost-ten-Noode

(met dank aan Bram Dierckx, Erfgoed Balen vzw)

Servan Seaux verliet Balen en bevond zich vanaf 24/9/1917 in het Brusselse.

Dat hij voor de Engelsen had gespioneerd, dat wisten we uit hetgeen in de familie werd verteld, maar hoe het juist zat, wist niemand...

Een eerste bewijs werd gevonden op de website van 'the National Archives London' (9), met name de 'medal card' van zowel militairen als burgers, die voor hun verdiensten tijdens WO I werden gedecoreerd. We vonden niet alleen een 'medal card' op zijn naam, maar ook nog voor 5 andere 'Seaux', 6 dus in het totaal. Heel even werd ik op het verkeerde been gezet door het 'Mons' achter zijn naam, maar dat was gewoon de afkorting van Monsieur en niet een verwijzing naar de stad Mons! Hij was geen militair, maar een burger, zo wisten we nog niet in welk netwerk hij actief zou zijn geweest. Die eerste resultaten dateren van zo'n tien jaar geleden, toen er in de aanloop van de 100e verjaardag van het begin van WO I, heel veel werd gepubliceerd. En via het Forum Eerste Wereldoorlog <http://www.forumeerstewereldoorlog.nl/viewtopic.php?t=36224> vond ik een lijst van gedecoreerden, van 'spionnen', zoals verschenen in de London Gazette. (8)
(Recent vernomen dat dit zeer interessant Forum zou stoppen in de loop van 2022!)

Schyns, Monsieur J. J. H., Bertrix.
Seaux, Mademoiselle C. M., Brussels.
Seaux, Monsieur J., St. Josse ten Noode...
Seaux, Monsieur L. H. E., Liège.
Seaux, Monsieur R., Roulers.
Seaux, Monsieur S., Roulers.
Seaux-Buisson, Madame F. R. I., Liège.
Seeger, Monsieur C., Brussels.

Name	Corps	Rank	Regt. No.
SEAU	Belgian Agents		
Servan	Mons.		
Medal	Roll	Page	Remarks
VERMIL			
BATTION	Agents 102 nd 35		
STAR			
Theatre of War first served in			
Date of entry therein			

Vermelding in de London Gazette (8) –

'medal card' – National Archives London (9)

Via dit Forum en de aanzet gegeven door Roel Struyve (o.a. actief in de Heemkundige Kring 'Ons Wingene'), waarvoor dank, leverden latere opzoekingen in het Algemeen Rijksarchief (ARA) in Brussel (3) een schat aan informatie op.

Het werd nu duidelijk over welk netwerk het ging. In diezelfde periode (2010) verscheen ook het boek van Pierre Decock "La Dame Blanche - un réseau de renseignements de la Grande Guerre" het resultaat van zijn eindwerk aan de U.L.B. in 1981. (2) Met daarin eveneens de lijst uit de London Gazette. En in 2016 verscheen op de VRT nieuws-website het interessant artikel "Een netwerk met meer dan 1.000 spionnen". (2bis)

Aan de basis van 'La Dame Blanche' (verder LDB) lag het netwerk van Dieudonné en Lambrecht, operationeel vanaf 1915 in het Luikse. Dieudonné werd echter gefusilleerd in 1916, zijn neef Walthère Dewé nam het roer over ... "Dewé, zelf een ambtenaar bij de Regie van Telefoon en Telegraaf, rekruteert zijn medewerkers onder meer binnen de R.T.T." ... Aan het hoofd van de Britse Geheime Dienst stond de Zuid-Afrikaan, Captain Henry Landau. (3)

L.D.B zou zich hoofdzakelijk bezighouden met het "observeren" van troepenbewegingen, transporten ...

Servan Seaux trad op 9 maart 1918 als "Belgian Agent" in dienst van de Britse Geheime Dienst en maakte zo deel uit van het "Corps d'Observation Anglais" (COA) "au Front de l'Ouest" met de populaire bijnaam "La Dame Blanche". Een van de grootste netwerken (om

niet te zeggen het grootste) in België met meer dan 1000 agenten actief tussen 1916 en 1918. Volgens Pierre Decock (2) bedroeg het aantal leden van LDB 1110 beëdigde leden en 190 hulpleden. (p. 33)

Dit tijdstip sluit perfect aan bij zijn aankomst en verblijf in Brussel (Etterbeek) na zijn vertrek uit Balen. (1)

Naast zijn jongere broer Joseph, werden in 1917 ook op transport gezet, zus Marie Seaux 1888-1956 (X1914 Joseph Van Poucke) en Emma Debal 1856-1938, weduwe G. Seaux, zijn moeder (Seaux in de lijst van vluchtelingen) op 20/8/1917, dus nog vóór Servan, zij gingen naar Wetteren en van daar uit op 3/10/1917 naar Brugge. (1)

Servan Seaux met als immatriculatie nummer 319, trad dus op 9/3/1918 toe tot het netwerk. Hij werd gerecruteerd door 'agent matricule 35' en legde dezelfde dag de eed type A af. De eed type A was een eed als soldaat, en hield in dat ze in principe voor onbepaalde duur verbonden bleven aan het netwerk. Bij de eedaflegging dezelfde getuige nr. 35. Zijn functie en diensten: gekwalificeerd spion. Soldaat spion, post D.R.N.B. rechtstreeks aan Bataillon III gehecht. Zijn beroep als burger: handelaar.

Copies des fiches des agents composant l'Etat-Major du 3ème Bataillon, 1124 poste D.R.N.B. - ARA (3)

Waarvoor de afkorting D.R.N.B. stond kon niet achterhaald worden.

Type B was bedoeld voor de "attachés civils" die beschouwd werden als burgerhelpers, die zich, wanneer ze dit wensten, uit de dienst konden terugtrekken. Dit was de eed die Joseph Seaux en Robert Seaux aflegden (zie tabel achteraan).

"In order to become a formal soldier of the service, men and women took oaths of loyalty, either as soldiers (for the majority) or as attached civilians." (5) - p. 89

Bataillon III was het kleinste van de drie bataillons, met zo'n 190 gedocumenteerde agenten en burgers (hulpleden), maar veruit het belangrijkste bataillon door de observatie van verschillende spoorweglijnen die Brussel, Mechelen, Bergen en Charleroi met elkaar verbonden, met aan het hoofd een vrouw, Laure Tandel. (5) - p. 81

De vraag rees hoe Servan Seaux bij LDB terecht was gekomen. Wie was nr. 35, de getuige bij zijn eedaflegging? Uit verder onderzoek bleek dat Leon Seaux te zijn (°1879 Roeselare), zoon van Jules Seaux (1841-1913) & Emma Augusta Damman (1849-1869), een verre achterneef*.

Leon Seaux, nr. 35, schuilnaam Dupuis, verliet in april 1905 Roeselare en vertrok naar Luik waar hij zijn intrek nam in de rue Robertson 7. (BR Roeselare 1901) Hij trouwde op 29/7/1913 in Luik met Fernande Buisson. Vóór de oorlog maakte hij naam bekendheid als uitvinder van een nieuw telefoontoestel: *"Het hollandsch Werktuigkundig en Elektrotechnisch Weekblad maakt veel lof van een nieuw telefoontoestel, uitgevonden door Leon Seaux, een der ijverigste leden onzer Katholieke Jonge Wacht"*. Het blad schrijft: *"Een belgische electricien, Leon Seaux, van Rousselare, nog jong maar reeds gekend, komt een nieuw telefoontoestel uit te vinden dat al de gekende toestellen verre overtreft"*. *Gazette van Rousselare*, 23/4/1904 Hij werkte als tekenaar bij de 'administration des télégraphes', de voorloper van de RTT. Dit staat ook vermeld op zijn fiche van LDB. En, de oprichters van La Dame Blanche (met o.a. Walthère Déwé zie hoger) kwamen allemaal uit de rangen van die "Administration des Télégraphes", zo ook Leon's echtgenote Fernande Buisson.

Het 'lage' 'matricule' nummer van Leon Seaux doet vermoeden dat hij, door zijn beroep, dicht bij de organisatoren van het netwerk stond en binnen LDB een belangrijke rol speelde.

* De grootvader van Leon, Eduardus Leonardus Seaux (tak Seaux-Degrendele) en de grootvader van Servan, Celestin Seaux (tak Seaux-Demeurisse) waren broers.

Jean Seaux 1782-1836 X 1807 Maria Joanna Allewaert 1785-1857	
Edouardus L. Seaux 1810-1869 x 1840 Maria Th. V. Degrendele 1810-1846	Celestin Seaux 1812-1877 x 1838 Olympia U. Demeurisse 1811-1879
Julius E. Seaux 1841-1913 x2 1871 Emma A. Damman 1846-1900	Gustave A. Seaux 1846-1895 x 1881 Emma Debal 1856-1938
- Robert J. Seaux 1871-1924 x 1906 Maria Muylle 1872-	- Servan G. Seaux 1883-1940 x 1909 Julia Wittebolle 1882-1965
- Leon H. Seaux 1879-(1948) x 1913 Fernande Buisson 1885-	- Joseph M. Seaux 1885-1926 x 1914 Emerence Hollevoet 1890-1930
- Cecile M. Seaux 1888- x ? Frédérick	

Niet alleen Servan Seaux was actief binnen LDB, ook zijn broer Joseph (°1885 Roeselare) en zijn achterneven (tak Seaux-Degrendele) met naast Leon Seaux (°1879 Roeselare) diens broer Robert (°1871 Roeselare) en zus Cecile (°1888 Roeselare). Robert woonde in de Consciencestraat 50 in Roeselare en was handelaar in bouwmaterialen. Ook Leons echtgenote Fernande Buisson (°1885) en haar zus Blanche Buisson (°1881) traden toe tot het netwerk. Leon is overigens degene die de andere familieleden aanwerft. Het was dus eerder een familiale aangelegenheid. Getuige hiervan het (naoorlogs) verslag over de 'Organisation Centrale, Transmission vers Liège' :

"" C'est à la même époque que Monsieur Chauvin nous confia la direction d'un petit groupe qui venait de se constituer dans la famille SEAUX. Mademoiselle Cécile Seaux était vendeuse dans un grand magasin de charcuterie, situé près de la gare du Nord. Beaucoup de soldats allemands venant de tous les points du pays, et du Nord de la France, en quête de ravitaillement, ou en permission, ne pouvaient résister à l'appât des "délikatessen" et entraient à l'arrivée comme au départ. Ils causaient de l'endroit d'où ils venaient, où ils retournaient, VERDUN, CAMBRAI, BRUGES, etc. Les numéros et les insignes aux épaulettes ou au col, complétaient le renseignement presque toujours trouvé exact. (D.R.N.B)
Messieurs Joseph et Servan SEAUX remettaient à Mademoiselle Cécile, des renseignements obtenus principalement en voyage, ou chez des ouvriers déportés, rentrés pour un jour ou deux dans leur famille.
Monsieur Robert Seaux, un peu plus tard, s'occupait d'observation territoriale à Grammont, et Mademoiselle Cécile allait tous les quinze jours chercher son rapport."" [Bat. III 'Organisation Centrale, Transmission vers Liège' - ARA \(3\)](#)

Cecile werkte in de buurt van het Noordstation in een grote beenhouwerij, waar veel Duitse soldaten zich vanuit alle hoeken van het land en vanuit Noord-Frankrijk, kwamen bevoorraden, of met verlof waren en niet konden weerstaan aan de bekoring

van zo veel 'delikatessen' en er zowel bij aankomst als bij vertrek binnen gingen - Verdun, Cambrai, Brugge ... het nummer en het insigne op hun uniform vervulde de inlichtingen die in de meeste gevallen juist werden bevonden. Joseph en Servan overhandigden aan Cecile de inlichtingen die zij hoofdzakelijk op hun reizen of bij weggevoerde arbeiders die enkele dagen naar hun gezin mochten terugkeren, verkregen. Robert, hield zich enige tijd later bezig met de territoriale observatie te Grammene en Cecile ging om de twee weken zijn rapport ophalen.

Er waren binnen de structuur van de organisatie, drie bataillons (I, II en III), elk bataillon onderverdeeld in pelotons. D.R.N.B. wees er op dat het niet enkel ging om observatie (= standaard inwinnen van informatie) maar ook om uithoren, af luisteren (spionage) ... Deze observatiepost was verbonden met BIII (Brussel). Servan Seaux kwam eind 1917 toe in Brussel. (1) Ook zijn broer Joseph Seaux verbleef in Brussel zoals vermeld op de adreslijst die gebruikt werd voor het toezenden van de British War Medals in 1919, en daar woonde ook niet Cecile Seaux en was er actief. Wat precies werd bedoeld met "gekwalificeerd spion" is niet duidelijk, wellicht maakte men een onderscheid tussen 'gewone inlichtingenagenten' ter observatie en de groep D.R.N.B. (6)

Cecile en Servan, beiden 'soldat espion', en Joseph als 'soldat observateur', behoorden tot de poste D.R.N.B., Cecile ook tot de poste de Grammont (Grammene) samen met haar broer Robert als 'soldat observateur'. Deze posten stonden rechtstreeks in verbinding met het bataillon. ARA (3)

Wat het luik spionage betreft, stelde de groep D.R.N.B. zich de vraag of ze hierin niet verder zou kunnen gaan: *"A la suite de votre appréciation que vous avez donné sur le poste D.R.N.B., nous avons envisagé la question dans toute son ampleur et avons pensé que l'on pourrait faire beaucoup plus dans cette voie."* De directie van het netwerk was echter duidelijk, zij gaf de voorkeur aan het verzamelen van informatie door observatie en niet door spionage wegens te gevaarlijk en te weinig waarde: *"Nous ne croyons pas qu'il est judicieux que vous vous engagiez dans cette voie car les renseignements obtenus ne compensent pas les risques courus (...) Les renseignements de D.R.N.B. sont intéressants mais ont relativement peu de valeur quand ils sont comparés à la valeur des renseignements fournis par vos postes et vos services promeneurs."* (2) - p 132-133

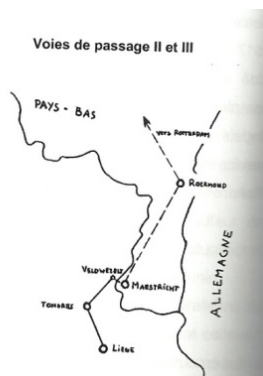
De agenten van LDB werden niet bezoldigd, ze kregen wel een onkostenvergoeding, en indien de gewone arbeid door de activiteiten voor het netwerk gehinderd werd, kregen ze ook daarvoor een vergoeding. De toelage bedroeg 250 fr. Ook wanneer er iets verkeerd liep, was er hulp voorzien voor de achtergebleven familieleden.

Aan het dienstverband van Servan Seaux kwam een einde op 18/10/1918, enkele weken voor de wapenstilstand. Reden van zijn vervroegde uittrede (het collectief ontslag van de leden gebeurde pas in december 1918 NA de wapenstilstand) was dat hij in Brussel werd geschaduw ("filé") en naar Nederland moest vluchten waar hij op 22/10/1918 aankwam. Aan het dienstverband van de anderen kwam een einde op 18/10/1918.

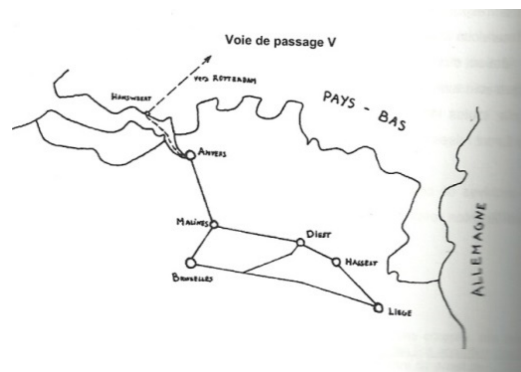
Er bestonden verschillende ontsnappingsroutes naar Nederland, afhankelijk van de periode waarin "passeurs" en "koeriers" actief waren in hun verzet tegen de Duitse bezetting (geallieerde spionage). De Duitsers hadden vanaf april 1915 de grens met Nederland met draadversperring afgesloten, van Gemmenich tot Knokke, 357 km draad op 449,50 km grens, dwars door velden, bossen, dorpen, over het erf van een huis, 2 m hoog met 5 tot 10 met een

afstand van 20 à 30 cm van elkaar liggende geladen draden, aan weerszijde van de geladen draad schrikeldraad op 1 à 6 m afstand en om te vermijden dat er met behulp van een ladder overheen kon geklommen worden, ook nog diagonale draden gespannen. En bewaakt door patrouillerende Duitse soldaten, vanuit wachthuisjes, luchtballon ...(7)

Uit het overzicht van deze 'voies de passage' waarvan LDB gebruikt maakte, zou Servan Seaux in oktober 1918 gebruik gemaakt kunnen hebben van "la voie III", vanuit Luik opnieuw actief vanaf september 1918, of "la voie V" reeds ingezet voor andere diensten, en ter beschikking gesteld van LDB in december 1917 en als reserve route dienst gedaan tot aan de wapenstilstand, ondanks de arrestatie van een koerier. De andere routes zouden niet actief geweest zijn in oktober 1918. (2) - p. 169

voie III

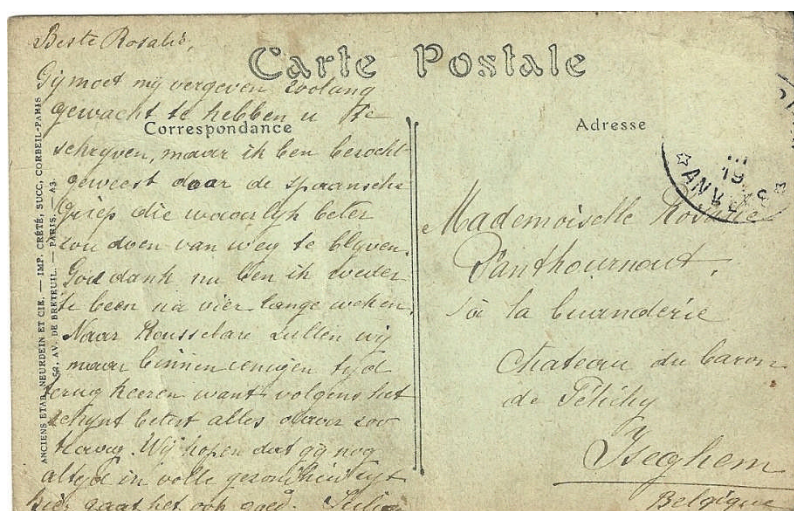
V

Op 7/12/1918 stuurde Servan Seaux een postkaart vanuit Fécamp, rue de Mer 46, het adres waar Julia verbleef, naar Rosalie Van Turnhout (?), Belgische Vluchteling te Duffel, en schreef dat hij 'gave en gezond' aldaar was aangekomen op 22/11/1918. Hij deed er dus een maand over om in Fécamp te geraken. Dit bevestigt enigszins het verhaal dat hij tijdens de oorlog is moeten vluchten, en wellicht ook dat hij naar Engeland

was gevlucht (?). Via Nederland was dit de enige route naar Frankrijk. Daarom vonden we van hem geen enkele registratie in "the National Archives", London, als vluchteling in Engeland, hij was er enkel op doortocht.

Servan keerde begin 1919, alleen, terug naar Roeselare terwijl Julia, door de griep geveld, nog in Fécamp bleef, zoals blijkt uit de kaart die zij naar diezelfde (?) Rosalie Vanthournout stuurde, toen werkzaam in de "buanderie, Chateau du baron de Pélichy in Iseghem".

Wie is deze "Van Thourout Rosalie (°Ardoos 1842/04/11 en niet geboren in Roeselare zoals vermeld op de vluchtelingenlijst) die vanuit Roeselare naar Duffel werd geëvacueerd" ? (1)
Tot nu toe konden we niets vinden over haar relatie met het gezin van Servan en Julia Seaux-Wittebolle.

Na de oorlog werd t.b.v. de Erkenningscommissie een lijst van agenten samengesteld en onderverdeeld in klassen, met de vermelding van hun activiteiten tijdens hun actieve periode bij het netwerk. [Listes des agents fournies à la Commission de la Reconnaissance Nationale, 1177 3ème bat. - ARA \(3\)](#)

De leden die in aanmerking kwamen werden ingedeeld in 'klassen', Servan Classe IV-2, zijn broer Joseph IV-3, Robert III-2 en Cecile II-1:

"Servan Seaux, né à Roulers le 23/10/1883, Belge, Roulers, rue du Nord 21, Commerçant - Depuis le mois de mars 1918, il réussit, par espionnage, à fournir au Corps, des renseignements utiles et importants - Classe IV-2" - Servan heeft dus door spionage belangrijke informatie kunnen bezorgen aan het corps.

"Joseph Seaux né à Roulers le 16/6/1885, Belge, St. Josse ten Noode, rue Liedekerke 115, Employé - Depuis le mois de mars 1918, il remplit avec zèle le rôle d'agent territorial - Classe IV-3" - heeft met ijver zijn rol als territoriaal agent vervuld.

"Robert Seaux né à Roulers le 3/8/1871, Belge, Roulers, rue Conscience 50, Négociant en matériaux de construction - Depuis le mois de mai 1918, il accomplit à la satisfaction de ses chefs, le rôle d'agent territorial pour la région de Grammont - Classe III-2" - Robert heeft de rol van territoriaal agent voor de regio Grammene tot tevredenheid van zijn meerderen vervuld.

"Seaux Cecile née à Roulers le 22/10/1886, Belge, Bruxelles, rue Deneck 29, Vendeuse - A recueilli personnellement, et par agents qu'elle avait recrutés, et cela pendant 8 mois et demi, des renseignements précieux et exacts sur les lieux de cantonnement des troupes ennemies; a servi tous les quinze jours, durant cette période, de courrier passeur d'étape. Elle s'est toujours montrée courageuse et dévouée patriote - Classe II-1" - Cecile heeft gedurende 8,5 maand persoonlijk en m.b.v. agenten die door haar werden gerecruteerd, waardevolle en preciese inlichtingen over de plaats van inkwartiering van vijandige troepen verzameld; heeft om de twee weken als bode deze informatie doorgespeeld. Zij heeft zich steeds een moedige en toegewijde 'patriot' getoond.

In 1919 werd aan bijna alle leden van de 'Volunteer Service attached to the British Army in France, Regiment or Corps (C.O.A.)' de 'British War Medal granted under Army Orders' toegekend (een op naam gegraveerde medaille) met vermelding in de London Gazette, een eervolle vermelding die echter niet alle Belgian Agents te beurt viel.

Servan Seaux kreeg in 1919 een "certificat de Citation à l'Ordre du Jour de l'Armée Britannique", als soldaat, hij bevestigde de ontvangst per brief en uitte zijn misnoegen over de graad die hem werd toebedeeld! Deze brief wordt bewaard in het archief van LDB in het Algemeen Rijksarchief in Brussel. [ARA \(3\)](#)

"Roulers, le 23 Novembre 1919, Monsieur le Capitaine Landau, Chef de la British Military Intelligence Commission Liège - J'ai l'honneur de vous accuser réception de mon certificat de citation à l'ordre du jour de l'armée britannique. Par la présente, j'ose respectueusement prendre la liberté de vous rappeler que le jour de mon adhésion au corps, j'ai pris service comme chef de trois unités, c.à.d. mon cousin, mon frère et moi, alors que maintenant je ne passe que simple soldat. En attendant veuillez agréer mon Capitaine l'assurance de ma considération distinguée. Servan Seaux"

LDB wou zich profileren als een militaire organisatie, de leden kregen er zoals in het reguliere leger een immatriculatie-nummer en een plaatje met hun nummer op. Tijdens en na de oorlog zou er (tevergeefs) naar gestreefd worden om de organisatie met haar leden als een geregeld leger te laten erkennen.

LDB zal tevergeefs proberen om erkend te worden als een 'militaire organisatie' (leger).

Agenten van LDB zagen zichzelf niet als spion of verzetsman (vrouw), maar als soldaten in dienst van de 'zaak'.

(5) – p. 91; "... the most powerful motivating force for members: militarization." (5) – p. 89

Leon Seaux, Fernande Buisson en Cecile Seaux werden voorgedragen voor een "Médaille de l'Empire Britannique". (10) [ARA \(3\) – 1164](#)

In de alfabetische lijst staan ze alle 5 netjes na mekaar vermeld:

nr. 317 - Cecile Marie °1888, verkoopster - sedert 1/3/1918; nr. 320 - Joseph Seaux °1885, bediende - sedert 11/3/1918; nr. 35 - Léon Hubert Seaux °1879, tekenaar bij de "Adm. Télégraphe" - sedert 15/10/1917; nr. 318 - Robert Seaux °1871, handelaar in bouwmaterialen - sedert 1/5/1918; nr. 319 - Servan Seaux °1883, handelaar - sedert 9/3/1918. [ARA \(3\) - 1143](#)

In 1919 krijgen ze ook allemaal een "British War Medal granted under Army Orders" toegestuurd op hun verblijfsadres. (9) [Verzendingslijst - ARA \(3\)](#)

In 1940, bij het uitbreken van de WO II, zal Servan Seaux met zijn gezin proberen te vluchten naar Frankrijk, met de auto (richting Saint-Valery-en-Caux). Maar ze zijn niet ver geraakt, opgehouden door de oprukkende Duitsers, en nog voor Abbeville, strandden ze in Crécy-en-Ponthieu. Ze kregen er onderdak bij een bakker. Servan Seaux werd ziek en het gezelschap keerde naar België terug. Hij overleed in Brugge op 2/8/1940 in het huis E34 Komvest, de Sint-Jozefskliniek (hospitaal van 1910 tot 1996). Zijn zuster Marie (X Jozef Van Poucke), doet aangifte van zijn overlijden. Oorzaak van overlijden zou een gesprongen appendix zijn geweest. Een andere bron heeft het dan weer over een hartfalen...

Servan Seaux had uit schrik, alles wat ook maar kon verwijzen naar zijn spionage activiteiten tijdens WO I, vernietigd bij het uitbreken van WO II. Gelukkig bestaan er nu nog heel wat interessante archieven om te raadplegen. Een medaille werd echter niet teruggevonden.

Op de lijst gepubliceerd in de London Gazette komt nog één naam voor van een Roeselarenaar: E(ugene?) Rommelaere. (2) Ook zijn fiche kan in het ARA geraadpleegd worden. (3)

Het **zou misschien** (?) kunnen gaan om Eugenius Ernestus Hendrik Leo Rommelaere ° Roeselare 23/2/1880 (11) zv Polydoor Edmond Rommelaere & Julia Dujardin, + Roeselare

29/7/1963 (12). Ongehuwd. Hij woonde Sint-Alfonsusstraat 54/56. (12) Maar dit kan, zonder zijn dossier in het ARA te raadplegen, **niet** bevestigd worden. De lijst in de London Gazette vermeldt enkel de familienaam, geen geboortedatum. (8) Diezelfde Eugene Rommelaere ongehuwd ° Roeselare 23/2/1880 dient na WO I een oorlogsschadedossier in, hij is bevochtigd voor 3 zusters en woont Ooststraat 77 - Roeselare. (13) Zijn naam komt niet voor in de lijst uit 'Vluchtroute'. (1)

Bronnen

(1) Vluchtroute - Johan Delbecke en zijn leerlingen van de 6e Economie-Moderne Talen a en b, de 6e Moderne Talen-Wetenschappen en de 6e Moderne Talen-Wiskunde van het instituut Onze-Lieve-Vrouw-Van-Vreugde (de Broederschool) in Roeselare “ Vluchtroute, de evacuatie van Roeselare in 1917 en 1918 , uitgegeven in eigen beheer, 2017

(2) Pierre Decock, La Dame Blanche, Un réseau de renseignements de la Grande Guerre, Histoire Contemporaine U.L.B. 1981, Ed. 2010

(2bis) Een netwerk met meer dan 1000 spionnen - Karin De Greeve - 20/04/2016
<http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/14-18/1.2633544>

(3) ARA – (Inventaris BE-A0510_002182_002443_FRE) (p154-190) Services patriotiques I581- k. Corps d’observation anglais au front de l’Ouest (C.O.A.), alias Dame Blanche [CAP 10]

(4) Henry Landau, Secrets of the White Lady, G.P. Putnam's Sons, Van Rees Press, New York, 1935

(5) Tammy M. Proctor, Female Intelligence : Woman and Espionage in the First World War, NY & London, NY University Press, 2003 – Chapter 4 Soldiers without Uniform (La Dame Blanche) p. 75-98
https://books.google.be/books?id=Yh4VCgAAQBAJ&pg=PA75&lpg=PA75&dq=tammy+m+proctor+soldiers+without+uniforms&source=bl&ots=Ktlnq_WnUz&sig=dmGBrozs_qsRuky9v7Db86lJD6E&hl=nl&sa=X&ved=2ahUKEwi-3IzpzdnfAhWNY1AKHVUABKQQ6AEwCXoECAIQAQ#v=onepage&q=tammy%20m%20proctor%20soldiers%20without%20uniforms&f=false

(6) Toelichting bij enkele archiefstukken uit het ARA Brussel, Roel Struyve, Zwevezele, mail januari 2011 – nadien aangevuld ter plaatse in het ARA in 2017 (zie ook (3))

(7) De elektrische draadversperring aan de Belgisch-Nederlandse grens tijdens de Eerste Wereldoorlog, Prof. Dr. A. Vanneste - 2011

(8) London Gazette - Supplement to the London Gazette, 29/8/1919 & supplement 16/9/1919. zie (2) – p 105: La liste qui y paraît fut reprise par certains journaux belges ‘Pays Wallon, dimanche 7 septembre 1919; Gazette de Liège, 2 septembre 1919) : on y trouve les noms d’environ 750 membres de La Dame Blanche.

(9) National Archives London 30/11/2013
<http://www.nationalarchives.gov.uk/help-with-your-research/research-guides/british-army-medal-index-cards-1914-1920/> British Army medal index cards 1914-1920 - These records

are index cards created by the Army Medal Office towards the end of the First World War. They record the medals that men and women who served in the First World War were entitled to claim. There are over 5 million cards, held in series WO 372. Most of the cards are for soldiers in the British Army. The collection also includes: most British Army officers, Indian Army personnel, British Army nurses, Royal Flying Corps personnel, Royal Naval Division personnel, other civilians. Most of the cards contain information about campaign medals, which were generally awarded to all those who served overseas. However, some of the cards record entitlement to gallantry and long service awards.

Ook <https://www.forces-war-records.co.uk/blog/2018/05/30/a-basic-guide-to-the-orders--medals-awarded-in-the-great-war-1914-18>

(10) De Medaille van het Britse Rijk (Engels: "British Empire Medal") werd op 29 december 1922 ingesteld. Draggers mogen de letters B.E.M. achter hun naam dragen. Er zijn drie uitvoeringen van deze zilveren medaille: De Medaille van het Britse Rijk in de Civiele Divisie: Deze medaille wordt aan een donkerroze lint met twee grijze biezen gedragen. De dragers van deze "Medal of the Most Excellent Order of the British Empire for Meritorious Service" of kortweg de "British Empire Medal", dragen de letters B.E.M. achter hun naam. Op de keerzijde wordt de volledige naam gegraveerd.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Medaille_van_het_Britse_Rijk

(11) <https://www.stadsarchiefroeselare.be/> Archief Roeselare - Collectie BS Geb - NT.G.ROE.1880.57904, akte 99

(12) <https://www.stadsarchiefroeselare.be/> Archief Roeselare - Collectie BS Overl - NT.BS2.O.ROE.1963.484, akte 484

(13) SAR Oorlogsschade 1914-18 (132)

(14) Bram Dierckx - Erfgoed Balen vzw - (mail 24/11/2021) - Expobrochure 'Vluchtelingen 1917-1918' van 17 tot 25/11/2018

naam	jaar	domicilie	matr.	beroep // voorafg. mil. dienst // vaderlandse diensten voorafgaandelijk aan toetreding tot corps	datum in dienst	gerecru- teerd door	datum eed	type eed A volledig B beperkt	getuigen	functie en prestaties	vergoeding	datum uit dienst	ondertekend door
Seaux Léon	1879	rue du Limbourg 107, Liège	35	dessinateur à l'administration des Télégraphes // 8/1914 volontaire au service de la T.S.F. Belge à la Citadelle de Liège // 10/1914 belast met missie i.o.v. Belgische regering, 12/1914 in dienst van spionagenetwerk van Javoux (gefusilleerd), 1916 houdt zich bezig met emigratie.	15/10/1917	13	30/11/1917	A	13 & 5	sous chef territoriale dienst, chef van de dienst vanaf 11/1918, recruteerde agenten van de territoriale dienst van Luik, 3 voor Brussel, 1 voor Grammont et 1 voor Olsene? Kaderfunctie: sergenteant, sectie overste vd 2e sectie 1e peloton 1e Cie.	100 fr. voor onkosten per maand - gedeeltelijk bevoorraad	en service op 9/12/1918	Léon Seaux chef du service territorial - Bocheron Cdt. Du ... Bat.
Buisson Fernande	1885	idem	36	employée à l'adm. des Téléphones (RTT) // nihil // a participé au Service de renseignements Belge de Mr. Javoux (service d'espionnage). Observateur volant au Service territorial de Liège. Fonction dans le cadre: Caporal de la 2e ... de la 2e sect. Du 1e Pel, de la 1e Cie.	15/11/1917	35	30/11/1917	A	35	observateur volant au service territorial de Liège. Functie: caporal de la 2e Esc. De la 2e sect, du 1e pel ; de la 1e cie.	100 fr. voor onkosten per maand - gedeeltelijk bevoorraad	1/12/1918	
Buisson Blanche	1881	Rue Montagne Ste Walburge 273, Liège	37	nihil // nihil // verpleegster van het Rode Kruis in 1914	15/11/1917	35	30/11/1917	A	35 & 36	observateur volant au Service territorial. Functie: soldaat 2° esc., 2° sect., 1° pel., 1° Cie	100 fr. voor onkosten per maand - gedeeltelijk bevoorraad	1/12/1918	
Seaux Cecile	1888	rue Deneck 39, Bruxelles	317	verkoopster // nihil // nihil	1/03/1918	35	1/03/1918	A	35	soldat espion et coursier ordinaire (D.R.N.B. poste de chevauchement , B. III - heeft persoonlijk, via de agenten die ze gerecruteerd had, gedurende 8,5 maand, waardevolle en precieze inlichtingen verzameld over de kwartierplaatsen van vijandelijke troepen. Heeft gedurende deze periode om de 15 dagen dienst gedaan als etappe-koerier. Ze heeft zich steeds een dapper en toegewijd patriot getoond.	200 à 250 frs per maand	1/12/1918	L. Tandel cdt. Du 3e Bat.
Seaux Robert	1871	Roeselare	318	handelaar in bouwmaterialen // nihil // nihil	1/05/1918	317	1/05/1918	B	35	soldat-observateur, post Grammene, rattaché directement au B.III - Sedert mei 1918 heeft hij tot voldoening van zijn chefs, de rol van territoriaal agent regio Grammene vervuld		1/12/1918	
Seaux Servan	1883	Noordstraat 21, Roeselare	319	commerçant // nihil // nihil	9/03/1918	35	9/03/1918	A	35	espion qualifié - soldat espion, poste D.R.N.B. rattaché directement au B(ataillon) III	250 frs per maand voor kosten	18/10/1918 a été filé à Bruxelles et a dû se réfugier en Hollande. A gagné ce pays le 23 octobre 1918.	Dewé (Cdt. De la ... Cie
Seaux Joseph	1885	Rue de Liedekerke, St-Josse ten Noode	320	bediende // nihil // nihil	11/03/1918	35	11/03/1918	B	319 & 35	observateur promeneur - fonction: soldat observateur, poste D.R.N.B. rattaché directement au B.III	200 à 250 frs per maand	1/12/1918	L. Tandel cdt. Du 3e Bat.

Oproep. Heb jij soms een interessant gegeven voor 't Stamboompje. Zaken die minder in een landelijk tijdschrift als Vlaamse Stam thuis horen maar toch een waarde hebben ten behoeve van de (plaatselijke) vorsers. Mail dit naar: wilfried.devoldere@skynet.be.

Hoe word ik lid van Familiekunde Vlaanderen?

Je stort gewoon het lidgeld (37 euro als gewoon lid, 54 euro als steunend lid, 84 euro minimum als beschermend lid) op de rekening van Familiekunde Vlaanderen, Van Heybeeckstraat 3, Merksem. (IBAN BE58 4141 1712 2179 BIC KREDBEBB) - Ieder lid ontvangt driemaandelijks het tijdschrift **VLAAMSE STAM**. De leden kunnen ook uitgaven en formulieren aan goedkopere tarieven verkrijgen. Laat ook liefst je e-mailadres weten aan onze secretaris Brigitte Willaert (mbrititte.willaert@telenet.be)

Inhoud van dit nummer:

Activiteitenkalender maart tot en met juni. Openingstijden van ons documentatiecentrum.

Uitnodiging lezingen 'Verhaal Verhaal' in Kortrijk.

Uitnodiging voor beginnende genealogen: cursus voor beginners door Johan Roelstraete.

Lezing in het kasteel van Rumbeke over oorlogsvluchtelingen Eerste Wereldoorlog.

Roeselaarse spionnen tijdens WO I - een familiale aangelegenheid. (Reinhilde Aendekerk)